

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 215 | veebruar 2019

www.kliinikum.ee/leht

 Tartu Ülikooli Kliinikum

Professor Helle Karro ja doktorid Made Laanpere, Kai Part ja Kadri Sikk pälvisid presidendilt teenetemärgi

President Kersti Kaljulaid andis Eesti Vabariigi aastapäeva eel riigi teenetemärgid tänuks 112 inimesele, kelle pühendumus oma kutsetööle või kogukonnale on muutnud Eesti elu paremaks.

Teenetemärgid on tunnustus Eesti inimestele ja Eesti toetajatele välismaal nende sihikindluse eest oma tegevuses ning lojaalsuses põhimõtetele, millele toetub kaasaegne Eesti – avatusele ja demokraatialle, teadmistele ja ettevõtlikkusele, hoolimisele ja märkamisele.

Professor Helle Karro on Tartu Ülikooli Kliinikumi nais-tekliiniku juhataja alates 1999. aastast. Oma pikaajalise tegevusega on ta aidanud kaasa tervishoiu maine tõstmisele nii Eestis kui rahvusvaheliselt ning parandanud Eesti inimeste tervist, eriti reproduktiiv- ja seksuaaltervist, mille näitajatest on suurem osa täna maailma parimate hulgas.

Professor Karro on lõpetanud Tartu Riiklikus Ülikoolis 1981. aastal arsti eriala ning meditsiinidoktorikraadi kaitstes ta 1999. aastal. Tartu Ülikoolis on ta ametis olnud nii sünnitusabi ja günekoloogia dotsendina kui ka professorina. Lisaks on ta olnud mitmete riiklike ja rahvusvaheliste seltside, komisjonide ja muude organisatsioonide liige – näi-

Foto: Kliinikumi Leht

Vasakult: dr Kai Part, dr Made Laanpere ja professor Helle Karro

teks Maailma Terviseorganisatsiooni koordinaator Eesti taasiseseisvumise alguses, aga ka Euroopa regiooni nõuandva paneeli juhataja; Eesti Pereplaneerimise Liidu president,

TÜ Inimuringute Eetika Komitee liige; Eesti Naistearstide Seltsi president; IPPF ja EBCOGi juhtkomitee liige, Medicina valdkonna nõukogu liige jne. Jätkuvalt on Helle

KOMMENTAAR

Eesti Vabariigi presidendilt teenetemärk on suur tunnustus ja au!

Olen õnnelik, et olen saanud kaasa aidata sünnitusabi ja günekoloogia arengule nii Eestis kui teha rahvusvahelist koostööd. Eesmärk on parem naiste ja laste tervis, seksuaal- ja reproduktiivtervise näitajad, teenuste kättesaadavus ning ravikvaliteet. Mul on vedanud, minu ümber on alati olnud head mõttekaaslased, kaasteelised ja kolleegid. Edu saavutatakse ainult koostöös.

**PROFESSOR
HELLE KARRO**

Karro Entre Nous toimetuse kolleegiumi liige ning Eesti Haigekassa Ravikvaliteedi indikaatorite nõukoja liige.

UUS TÖÖTAJA

Kristiina Sester

Olen sündinud ja kasvanud Tartus ja siin ka kogu elu elanud. Enne Tartu Ülikooli Kliinikumi tööle asumist töötasin küllaltki pikalt Eesti Haigekassas, kus tegelesin alguses töövõimetushüvitistega, hiljem aga olin klienditeeninduse talituse konsultant. Haigekassas töötades puutusin samuti kokku tervishoiusüsteemiga, kuid täiesti teise poole pealt – vaatasin kõike ametniku pilguga. Minu tööülesanneteks olid klientide nõustamine nende õigustest ravigiirustuse seaduse raames ning rahaliste hüvitiste määramise ja maksimise dokumentide menetlemine.

Oma praegusel ametikohtal arsti assistendina näen ma tervishoiusüsteemi teist, n-ö kõõgipoolt ehk seda, kuidas kõik tegelikult toimub. Minu tööks on abistada vastuvõtut arsti, leida sobivad ravivahendid patsiendile, tegeleda haiguslugude ja arvetega jne. Töö on huvitav ja vastustusrikas, nõuab täpsust ja tähelepanelikkust, muidugi ka rahulikku meelt. Kõik patsiendid on erinevad ja see eeldab ka minult head kohanemisvõimet. Õnneks on meie kliinikus väga toredad arstid ja üldse väga sõbralikud kolleegid. Tore on töötada meeldivas õhkkonnas.

Tööst vaba aja veedan koos perega ja tegelen palju lilledega. Samuti meeldib mulle väga kokata.

KOMMENTAAR

Kristiina kohanes ambulatoorse taastusravi osakonna tööga väga kiiresti! Ta on väga sõbralik ja tähelepanelik ning aitab alati võimalike muredega või vajadusel tuletab meelde tegevusi, mis on jäänud märkamata, et asjad saaksid ikka õigel ajal ja korrektselt tehtud. Täna Kristiinat ja ka teisi ambulatoorse taastusravi osakonna assistente kiire kohanemisvõime eest!

MATI AREND

Ambulatoorse taastusravi osakonna juhataja

Algus LK 1

Dr Made Laanpere töötab Tartu Ülikooli Kliinikumi naistekliinikus arst-õppejõuna sünnitusabi ja günekoloogia erialal. Dr Laanpere on andnud olulise panuse arenenud maailmas juba pikka aega tegutsenud, kuid Eestis uute, seksuaalvähivalla ohvrite kriisiabi keskuste loomisele ja arendamisele.

Dr Laanpere on lõpetanud 1988. aastal Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskonna *cum laude* ning läbinud internatuuri sünnitusabi ja günekoloogia erialal. Doktoritöö kaitstes dr Laanpere 2015. aastal. Ta töötab ka lektorina Tartu Ülikoolis ja naistearstina Tartu Seksuaalravige Kliinikus, mille üks asutajatest ta ühtlasi on. Tartu Seksuaalravige Kliinik loodi 1995. aastal ja selle eesmärk on pakkuda noortesõbralikke seksuaalravige teenuseid sihtrühmale.

Made Laanpere on kuunud aastat Eesti Naistearstide Seltsi president, lisaks on ta olnud Eesti esindaja Euroopa naistearstide ühenduses.

KOMMENTAAR

Olen väga rõõmus, et valdkond, mis oli Eesti jaoks uus ja on ka täna varjatud – seksuaalvähivallid ja abi ohvritele – on leidunud kajastamist läbi minu paljude kolleegide töö. Seksuaalvähivalla ohvritele mõeldud abi ei ole tagajärgede likvideerimine, vaid uute kahjustuste ennetamine. See on multidistsiplinaarne koostöö meditsiiniliste erialadega ja see on tõeline väljakutse kõigile. Soovin siinkohal tänada koostööpartnereid ja kõiki inimesi, kes seksuaalvähivalla lubamatust ning ohvrikeskse käsitlemise olulisust igapäevaelus mõistavad ja toetavad.

DR MADE LAANPERE

Dr Kai Part töötab Tartu Ülikooli Kliinikumi naistekliinikus arst-õppejõuna sünnitusabi ja günekoloogia erialal. Ka tema on andnud olulise panuse seksuaalvähivalla kriisiabi keskuste korraldamisse neljas Eesti piirkonnas.

Dr Kai Part on lõpetanud Tartu Ülikooli arstiteaduskonna 1993. aastal, üldinternatuuri 1997. aastal, residentuuri sünnitusabi ja günekoloogia erialal 2005. aastal ning doktoritöö lõpetas dr Part 2015. aastal. Dr Part on lisaks ametis lektorina Tartu Ülikoolis ning ka naistearstina Tartu Seksuaalravige Kliinikus.

Ta on Eesti Naistearstide Seltsi Teetaja toimetuse liige ning Maailma Terviseorganisatsiooni Kölnis asuva seksuaalhariduse ekspertgrupi liige. Dr Part on kaasa aidanud seksuaalhariduse kooli õppekavasse viimisele ja sellega seotud õppevara loomisesse.

Nii dr Kai Part kui ka Made Laanpere osalesid ekspertidena üleriigilise seksuaalvähivalla ohvritele mõeldud standardiseeritud esimese abi ja järelravige teenuse väljatöötamisel.

Dr Kadri Sikk on Tartu Ülikooli Kliinikumi nahahaiguste kliiniku arst-õppejõud dermatoveneroloogias erialal. Koos dr Laanpere ja dr Pardiaga on andnud ka tema panuse seksuaalvähivalla ohvriabi korraldamisse. Dr Sikk on ametis ka Tartu Seksuaalravige Kliinikus nii naha- ja suguhaiguste arstina, noortenõustajana ja ka kliiniku juhina.

Dr Sikk on lõpetanud Tartu Ülikooli arstiteaduskonna 1994. aastal, internatuuri 1998. aastal ning dermatoveneroloogias eriala residentuuri 2015. aastal.

Vabariigi President andis teenetemärgid üle 22. veebruaril Arvo Pärdi Keskuses. Palju õnne ka Kliinikumi Lehe poolt!

KOMMENTAAR

Olen rõõmus ja tänulik, et kolleegide ja sõprade seksuaalvähivalla ohvrite jaoks tehtav töö üksiküks jätunud. See on tunnustus kogu meeskonnale, kes on südamega kaasa aidanud sellele, et meditsiinisüsteemis oleks tagatud ohvritele professionaalne ja väärikas abi. Arstina teisisi ei saagi, kuid lisaks abiandmisele saame ka ühiskonnas valgust näidata, et niigi kannatanuid ei taasohvristataks ja inimõigusi senisest rohkem sisuliselt lahti mõtestataks.

DR KAI PART

On väga austav olla nii kõrgelt tunnustatud. Suur rõõm on, kui tehtud tööd märgatakse ja tunnustatakse. Olen kuulunud meeskonda, kus patsiendikeskne lähenevamine ja vajaduste märkamine on olnud prioriteediks. Kai Pardi ja Made Laanpere algatusel ja initsiatiivil on sellest lähtuvalt praeguseks loodud ohvrikeskse lähenemise põhiabi seksuaalvähivalla ohvritele. Noorte nõustamiskeskuse ja seksuaalravige kliiniku töö üks osa on alati olnud seksuaalvähivalla ohvritele abi pakkumine. Et abi oleks Eestis süsteemne ja samaväärselt korraldatud kõikjal, selles on Tartu Seksuaalravige Kliinik olnud oma roll.

DR KADRI SIKK

Dr Ago Kõrgvee nimetati Tartu aukodanikuks

24. jaanuaril nimetas Tartu volikogu linna aukodanikud ja Tartu Tähe kavalerid. Aukodaniku tiitli, mis on linna auavaldus Tartu linnale elutööna osutatud väljapaistvate teenete eest, pälvib anestezioloogia ja intensiivravi kliiniku direktor dr Ago Kõrgvee.

Foto: Andres Tennus

Dr Ago Kõrgvee

Dr Ago Kõrgvee on kaasaegse Eesti kiirabi- ja erakorralise meditsiini süsteemi rajaja. Ka praegu töötab ta lisaks anestezioloogia ja intensiivravi kliinikule Järva-, Jõgeva-, Tartu-, Põlva-, Viljandi ja Valgamaad teenindava SA Tartu Kiirabi juhataja esimehena.

Dr Kõrgvee on lõpetanud 1972. aastal Tartu 5. Keskkooli ning 1979. aastal Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskonna. Ülikoolile järgnes internatuuri Tartu Kliinilises Haiglas anestezioloogia ja intensiivravi erialal ning aspirantuuri Tartu Ülikoolis kliinilise ja eksperimentaalse kardioloogia alal. Aastal 1980 asus dr Kõrgvee tööle reanimatoloogina Tartu Kliinilises Haiglas ning aastatel 1984–1999 oli ta ametis kardioloog-intensiivraviarstina Tartu Maarjamõisa Haigla erakorralise kardioloogia osakonnas. 1994. aastast on dr Kõrgvee seotud ka Tartu kiirabiga – alustades peaarsti asetäitjana, töötades 2001. aastast asutatud SA Tartu Kiirabi juhataja liikmena ning aastast 2006 juhataja esimehena. Kliinikumi anestezioloogia ja intensiivravi kliiniku direktorina töötab dr Kõrgvee aastast 2000.

Dr Kõrgvee on andnud suure panuse erakorralise meditsiini ja kiirabi valdkonna arendustöösse ja õigusloomesse ning juhendanud residentide nii erakorralise meditsiini osakonnas kui ka kiirabis. Ta on Maailma Tervishoiuorganisatsiooni haiglaeelse erakorralise meditsiini rahvuslik koordinaator, sotsiaalministeeriumi erakorralise meditsiini erialakomisjoni liige, haigekassa nõukogu strateegia komisjoni liige, MTÜ Eesti Kiirabi Liit juhataja esimees, Eesti Erakorralise Meditsiini Arstide

Seltsi president ja Eesti Anestezioloogide Seltsi liige.

Eesti riik on 2002. aastal tunnustanud dr Kõrgvee panust erakorralise meditsiini arendamisel Punase risti III klassi ordeniga.

Palju õnne, dr Ago Kõrgvee! Mis tunne on olla Tartu aukodanik?

Täna. See on hea tunne, ei saa salata. Tunnen, et see pole mitte ainult minu tunnustus, vaid tunnustus kogu meditsiini, eriti erakorralise meditsiini arengule. Minu elutöö on eelkõige seotud meditsiini arendamisega.

Volikogu hindas teie initsiatiivikut, töövõimet ja pühendumust erakorralise meditsiini eriala ja kiirabiteenuse arendamisel. Kas nimetatud valdkonnad toimivad tänaseks nii nagu te olete soovinud?

Erakorraline meditsiin on nagu Tallinna linn, mis ei saa kunagi valmis. Oleme palju ära teinud, kuid areng peab jätkuma. Oleme jõudnud tasemele, kus meie teadmised ja varustus on väga head, nüüd on vaja, et kogu meditsiinisüsteem muutuks, et inimeste teadlikkus suureneks. Hetkel oleme jõudnud kahjuks olukorrale, kus inimestele on erakorraline meditsiin väga kättesaadav, samas perearstiabi ja teiste erialade spetsialistid

mitte nii väga. See viib tahtmatult erakorralise meditsiini mitteotstarbelisele tarvitamisele. Mul on väga hea meel, et oleme Eestis suutnud säilitada meditsiinilise kiirabi. Praeguse meditsiinilise kiirabi ei oleks teistmoodi mõeldavgi. Aga jällegi, inimesed kipuvad kiirabi kuritarvitama ja sageli ei suuda Häirekeskus neid ohjata. Edasised jõupingutused peaksid olema selles suunas, et iga inimene saaks oma tervise seisundile vastavat abi, üle kvalifitseeritud meditsiiniabi on riigile liiga kallis, samuti ei tohiks ükski inimene saada alakvalifitseeritud abi ning seetõttu tema tervis kannatada.

Kui te oleksite enda arstikarjääri alguses, siis kas valiksite uuesti erakorralise meditsiini eriala?

Raske öelda. Ma olen ju töötanud kolmel erialal, igaüks neist on oma võludega. Kindlasti on erakorraline meditsiin kõige mitmekülgsem.

Teie värvikat isiksust seostatakse ühe unistusega – helikopter. Kuidas sellega on?

Oma purilennuk mul on, kui vähegi ilma on ja vaba aeg võimaldab, siis käin Ridalis lendamas. Helikopterit mul kahjuks ei ole. Aga mõtlen, et Tartu Ülikooli Kliinikum ja Tartu Kiirabi võiksid ühiselt helikopterit omada küll. See viiks Tartu Ülikooli Kliinikumi hoopis uuele tasemele – nii traumahaige ja teiste aegkriitiliste patsientide käsitluses, võrgustumises, transplantatsioonikeskusena.

Tartu on teie panust morganud ja väärtustanud. Milline oleks aga teie nõuanne linlastele – kui-

das kodanikud saaksid Tartu erakorralise meditsiini ja kiirabi käekäigule ning tõrgeteta toimimisele kaasa aidata?

Inimestel endal on palju ära teha. Alustame või sellest, et märgatakse abivajajat ja abistatakse, mitte ainult ei valita häirekeskuse numbrit ja ei arvata, et sellega on kodanikukohus täidetud. Tegelikult on paljudel juhtudel vaja tegutseda kohe, juba enne, kui kiirabi kohale jõuab. Drastiliseks näiteks on kliiniline surm või katastroofiline verejooks. Kui juuresolija vaid helistab ja ise käsi külge ei pane ning esmaabi ei anna, siis pole sageli ka kiirabist enam kasu. Kui abivajaja nii kriitilises seisundis ei ole, siis tasuks alati talt uurida, kas ta kiirabi üldse vajab. Sagedased on situatsioonid, kus mõõdasõitja helistab häirekeskusesse ja tellib kiirabi, kuid inimene, kellele kiirabi kutsuti, on juba minema kondinud, sest ta tervisel polnud häda midagi. Ka erakorralise meditsiini osakonda pöördumiseks peab tõsine häda olema, siis aidatakse seal meelstasti, kuna see on töö, milleks nad õppinud on. Piltlikult öeldes kõha-nohuga on kõige paremaks abiandjaks ikkagi inimese enda perearst, kelle juures on ka ravi järjepidevus tagatud. Inimestel on palju kaasa rääkida oma tervise hoidmises ja parandamises. Sportlik eluviis ning regulaarne tervisekontroll vanemas eas on võtmesõnad paremale tervisele. Teadlikkuse tõstmine oma haigustest, tarvitavatest ravimitest ning progresserumise vältimisest on kindlasti tähtsad.

DR AGO KÕRGVEED
küsitles HELEN KAJU

Tartu Ülikooli Kliinikumi ja Eesti Perearstide Seltsi juhatused leppisid kokku tõhusamas koostöös

7. veebruaril pidasid koostöökohtumise kliinikumi ning perearstide seltsi juhatused. Tegemist oli ajaloolise töökoosolekuga, kuna hoolimata varasemast koostööst, ei ole perearstide ja kliinikumi esindajad juhatuse tasemel kohtunud.

Ühise laua taha kogunemise eesmärk oli kaardistada esmas- tasandi ning kliinikumi koostöökohad ning leida ühised huvid, millesse üheskoos panustada. Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse esimehe Priit Eelmäe sõnul tuleb näha tervishoiusüsteemi kui tervikut, kus esmasandil ehk perearstisüsteemil on kanda oluline roll. „Kuna tervishoiusüsteemi keskmel on ennekõike patsient, siis on mõistlik otsida tõhusaid ja toimivaid lahendusi nii ravitöö kui ka e-lahenduste osas üheskoos,“ sõnas Priit Eelmäe.

Eesti Perearstide Seltsi juhatuse esinaine Le Vallikivi kinnitas, et ühiseid koostöökohti leidub mitmeid ning tõi välja, et süsteemi tõhustamiseks tuleks korrastada arstidevahelist tagasiside andmist, aga leppida kokku täpsemalt ka tagasikutsete põhimõtetes.

Pikimaks päevakorrapunkti kujunes e-lahenduste valdkond, millel peatudes tõdeti üksmeelselt, et selle asemel, et tervishoiusüsteemi osapooled eraldi tarkvara arendavad, võidakse kõik

Foto: Kliinikumi Leht

Kliinikumi ja perearstide juhatuste koostöökohtumine

ühtselt omavahel ühilduvast tarkvaralahendusest. Le Vallikivi sõnul on kliinikumi digitaal- haiguslugu eHL jätnud oma funktsionaalsuse poolest väga hea mulje.

Perearstide esindajad hindasid ka e-konsultatsioonide heaks koostöövormiks, mille käigus võib ennekõike patsient, ent mille kaudu omandab igapäevaselt lisapädevust

ka perearst, saades juhiseid eriarstilt. „Kuna digisaatekirjad ei täida enda ülesannet päris nii nagu oodatud, siis on eriarsti e-konsultatsioon äärmiselt vajalik. On tervitatav, et e-konsultatsioonide nimekiri täieneb. Ootame pikisilmi e-konsultatsioonide alustamist nii dermatoloogia erialal kui ka kokkulepete sõlmimist neurokirurgia erialal,“

kommenteeris dr Vallikivi.

Kliinikumi ja perearstide seltsi juhatused leppisid kokku, et koostöökohtumisest saab traditsioon ning järgmisel korral võetakse aruteluteemaks kliinikumi ja tütarhaiglate tegevuspiirkonnas asuva tervisekeskuste töökorraldus.

KLIINIKUMI LEHT

Dr Zane Jaunmuktane ajulahangul

Prof Hans Hilmar Göbel

Prof Andres Kulla ja neurokirurgid

Neuropatoloogia kursusel said kokku neuroloogid, neurokirurgid ja patoloogid

13.–15. veebruaril toimus kursus neuropatoloogiast, millel osalesid neuroloogid, neurokirurgid, lasteneuroloogid, patoloogid ja kohtumeedikud – nii residendid, arstid kui doktorandid, kellele kõigile on teadmised neuropatoloogiast äärmiselt vajalikud.

Kursus korraldati Tartu Ülikooli Kliinikumi patoloogia-teenistuse ja närvikliiniku ning meditsiiniteaduste valdkonna koostöös, kliinikumi arendusfondi ja kliinilise meditsiini doktorikooli toel.

Külalislektoriteks olid neuropatoloogia rahvusvahelised tipp-ekspertid, nende hulgas Berliini Charite Ülikooli professor Hans Hilmar Göbel, kes on olnud ka varasemate neuropatoloogia kursuste korraldamise initsiaatoriks – neist esimene toimus 2003. aastal neuroteaduste seminaride raames, ja enne praegust kursust viimati 2013. aastal patoloogia ja neuroloogia-neurokirurgia

residentidele. Berliinist oli ka teine lektor professor Werner Stenzel, keda lisaks seob Tartuga doktorandi juhendamise. Lektorina osales ka Londoni UCL Ülikooli Neuropatoloogia konsultant Zane Jaunmuktane, kelle üheks vastutusalaks on Queen Square Ajupank; ja erakordne rõõm oli kohtuda Andres Kullaga, kelle varasem professionaalne tegevus on olnud seotud neuropatoloogia arendamisega Tartus, aga viimase 12 aasta jooksul töötab histopatoloogia konsultandina Inglismaal Newporti haiglas.

Loengutel käsitleti laia teemadringi: peaju vaskulaar-

sed haigused, neurodegeneratiivsed haigused, kasvaja ja neurotrauma, põletikulised, metaboolsed ja toksilised ajuhaigused, perifeerse närvi ja lihaspatoloogia; lisaks külalislektorite esimese oma doktoritöö teemal Andreas-Cristian Hade. Oluliseks kursuse osaks olid praktilised ajulahangud ja haigusjuhtude sessioonid histoloogiliste preparaatide demonstatsioonidega – materjali praktilisteks sessioonideks korraldasid Tartu Ülikooli Kliinikumi patoloogia-teenistuse juhataja Liis Salumäe ja Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna patoloogilise anatoomia ja kohtuarstiteadu-

se osakonna juhataja professor Marika Väli, histoloogiliste preparaatide digitaliseerimisega tegeles patoloogia doktorant Georgi Dzaparidze. Kursus õnnestus hästi tänu erinevate valdkondade heale koostööle, osalejate tagasiside oli igati positiivne. Huvi kursusel osalemiseks oli suurem, kui võimalus osalisi vastu võtta, seetõttu oleks igati vajalik ka edaspidi neuropatoloogia kursusi korraldada.

PROFESSOR PILLE TABA
Tartu Ülikooli Kliinikumi
närvikliiniku juhataja

MEDITSIINITEADUSTE VALDKONNAS

Professor Allen Kaasik pälvis teadustöö riikliku preemia

Bio- ja siirdemeditsiini instituudi farmakoloogia osakonna juhataja, molekulaarse toksikoloogia professor ja farmakoloogia vanemteadur Allen Kaasik pälvis teadustöö riikliku preemia teadus-arendustöö „Mitokondrite roll närvisüsteemi haiguste korral“ eest.

Valitsus kinnitas Riikliku siirdemeditsiini ja kliiniliste teadusuuringute keskuse kuulumise teekaardi objektide nimekirja

Vabariigi Valitsus kiitis heaks Eesti teadustaristu teekaardi objektide uuendatud loetelu. Eesti teadustaristu teekaardi nimekirja kuulub otsusega jätkuvalt ka Riiklik siirdemeditsiini ja kliinilis-

te teadusuuringute keskus (RSKTK). Eesti Teadusagentuur koostab ja uuendab teekaardi nimekirja iga 3-4 aasta järel, tegemist on loeteluga riiklikult olulistest teaduse infrastruktuuriüksustest. „On hea meel tõdeda, et Eesti vabariigi valitsus väärtustab RSKTK rolli ning tuge meditsiiniteaduse arendamisel. Oleme õigel teel!“ kinnitas RSKTK tegevjuht Katrin Kaarna.

Eesti ja Soome neurokirurgide tihe koostöö annab patsientidele rohkem võimalusi

Kliinilise meditsiini instituudi närvikliinikut külastasid ligikaudu 20 neurokirurgiaga tegelevat Soome kolleegi. Põhja-Eesti Regionaalhaigla neurokirurg Tarmo Areda: „Ka Eestist viis korda suuremas Soomes pole ühtki neurokirurgi, kes tegeleks ainult

lastega. Seepärast on alates 2010. aastast laste ravimisege tegelevad neurokirurgid igal aastal kokku saanud, et vahetada kogemusi, tutvustada uue- maid saavutusi ja küsida probleemsemate juhtude kohta kolleegidelt nõu.“ Tänu aktiivsele suhtlusele laieneb aasta-aastalt Eestis tehtavate neurokirurgiliste operatsioonide amplituud. „Näi-

tena võib tuua uitnärvi elektrilise stimulatsiooni raskesti ravile alluva epilepsia korral. Kui varem pidid lapsed minema operatsioonile Soome, siis 2018. aasta mais tehti esimesed operatsioonid Soome kolleegi juhendamisel Eestis. Seejärel on stimulaatori paigaldamise operatsioone tehtud juba Eesti oma jõududega,“ rääkis Areda.

Tartu Ülikool ootab fotosid ja lugusid arstiõppest ja -teadusest viimase saja aasta jooksul

Meditsiiniteaduste valdkond tähistab rahvusülikooli 100. aastapäeva fotonäitusega arstiõppe ja -teaduse ajaloost. Selleks oodatakse kolleegidelt fotosid ja muud materjali, mis on pärit nii kaugemast kui ka lähemast minevikust. Materjale oodatakse

15. märtsini 2019 aadressil med@ut.ee või postiga meditsiiniteaduste valdkonna dekanati (Ravila 19, 50411 Tartu). Foto juurde palutakse lisateavet selle tegemise aja, autori ja fotol toimiva kohta.

KRISTINA HERMANN
Turundus- ja
kommunikatsioonispetsialist

Sünnieelne diagnostika: varasem diagnoos – parem tulemus

Iga pere soovib, et nende perre sündiv laps oleks terve. Paraku sünnib erinevate väärendite ja geneetiliste häiretega lapsi 2-5% rasedustest.

Sünnieelne diagnostika ei võimalda väärendite ega geneetiliste rikete tekkimist ära hoida, küll aga aitab rikete varasem avastamine sekkuda juba raseduse ajal. Eluks sobimatute või tõenäoliselt rasket puuet põhjustavate anomaaliatega korral on võimalik rasedust katkestada kuni 22. rasedusnädalani. Sellisteks anomaaliatega on näiteks 21. 18. ja 13. kromosoomi trisoomiaid ehk vastavalt Downi,

Edwardsi ja Patau sündroom, aga ka sellised rasked väärendid nagu anentsefaalia (aju puudumine) või mõlema neeru puudumine. Mõnedel juhtudel otsustab perekond raseduse katkestada ka juhtudel, kui on vajalik sünnijärgselt keerukas kirurgiline sekkumine või on ette näha tõsist või pikaajast sünnijärgset ravi. Raseduse katkestamise ja embrüokaitse seaduse kohaselt on lubatud meditsii-

nilistel näidustustel rasedust katkestada, kui sündival lapsel võib olla raske vaimne või kehaline tervisekahjustus.

Mitmete anomaaliatega korral on võimalik raseduse ajal loote kriitilist seisundit leevendada ja lükata sünnitust edasi nii, et haige laps sünniks ajalisesena või ainult veidi enneaegsena. Näiteks saame pakkuda üsasisest ravi kaksikult-kaksikule transfusioonisündroomi, loote aneemia

ja mitmete teiste patoloogiate korral. Sünnieelne diagnostika võimaldab meil paremini ajastada sünnituse kohta ja aega. Nii näiteks saame kõhu esseina defekti korral planeerida vastasündinu operatsiooni võimalikult kiiresti pärast sünnitust.

Eeltoodud olid vaid mõned näited. Lootemeditsiinis on iga juhtum erinev, nii geneetiline rike kui väärendid võivad olla va-

rieeruva kliinilise pildi ja prognoosiga. Seetõttu pole võimalik välja tuua kindlaid nimekirju ja täpseid tegevusjuhiseid. Iga juhtumi käsitletus sõltub nii meditsiini poolt pakutavatest võimalustest kui ka suurel määral ema ja isa otsusest.

Sünnieelne diagnostika laiemas mõttes sisaldab ka ema testimist loodet kahjustada võivate haiguste suhtes. Eestis sõeltestime kõiki rasedaid süüfilise, HIV ja B-hepatiidi suhtes. Tänu testimisele ja varasele ravile suudame praktiliselt vältida kaasasündinud infektsioonidest tingitud lootekahjustusi ning HIV ja B-hepatiidi ülekannet emalt lapsele. Lisaks eeltoodule jälgime hoolikalt raseduse ajal

Foto: Andres Tennus

Dr Kristiina Rull

vererõhu, veresuhkru ja hemoglobiini taset ning kusesuuguteede infektsioone, et vajadusel rakendada kohe ravi.

Murelikuks teeb rasedate tõusev kehakaal. 2013.–2015. aastatel Tartu Ülikooli Kliinikumi naistekliinikus läbiviidud kohortuuringu Happy Pregnancy („Inimese viljakuse ja raseduse kuluga seotud mitteinvasiivsete biomarkerite arendamine“, EL Regionaalarengu fondi projekt 3.2.0701.12-0047) andmetel oli ülekaalulisi rasedaid 27% ja rasvunud ligi 9%. Ema suur kehakaal suurendab olulisel määral riski loote väärendite ja kasvuhäirete tekkeks, teistalt aga halvendab rasvumine sünnieelse diagnostika tõhu-

sust. Rasvunud patsientide korral on mitmete anomaaliatega avastamismäär ultraheliuuringul madalam ning ka lootepoolse päritoluga rakuvaba DNAd, mida kasutatakse moodsates sõeltestides, on nende naise veres vähem.

Kokkuvõtteks, sünnieelne diagnostika on andnud meile palju ja arengud selles osas pakuvad üha enam uusi võimalusi. Järjest olulisemaks muutuvad eetilised küsimused. Varasem diagnoos annab palju kasu, aga pakub ka raskeid valikuid pere jaoks.

KRISTIINA RULL
Tartu Ülikooli Kliinikumi
naistekliinik

Kliinilise meditsiini instituudi juhina jätkab prof Joel Starkopf

Tartu Ülikooli kliinilise meditsiini instituudi nõukogu valis 6. veebruaril instituudi juhatajaks taas anesthesioloogia ja intensiivravi professori Joel Starkopfi, kes on instituudi tööd juhtinud alates selle loomisest 2016. aastal.

„Kolm aastat tagasi pidasime arenguseminari, kus sõnastasime instituudi arengueesmärgid. Selle aasta jaanuaris peetud jätkuseminaril tõdesime, et eelseisval kolmel aastal on needsamad tegevussuunad endiselt tähtsal kohal,“ rääkis Starkopf. Samas tõdes ta, et instituudi eduka toimimise peamine eeldus ei ole siiski arengueesmärkide sõnastamine. „Kõige olulisemad on meie inimesed – üliõpilased, doktorandid, residentid, akadeemilised töötajad, mitteakadeemiline personal – ja nende loodud õhkkond. Annan oma parima, et instituudis valitseks soe ja sõbralik, akadeemiliselt loominguine ning avatud õhkkond, mis toetab meie kõigi erialast arengut,“ sõnas Starkopf.

Starkopfi sõnul on peatäh-

Foto: Andres Tennus

Prof Joel Starkopf

tis instituudi tegevus kliiniliste erialade arengu suunamisel ja eestvedamisel Eestis. „Parim kliiniline kompetents saab tõusta ainult kõrgetasemelise teadustöö ning sellel põhine-

va õpetamise ja kliinilise praktika tulemusena. Selleks tuleb hoida ja suurendada instituudi akadeemilist mõjukust Eesti haiglates,“ rääkis Starkopf, lisades, et peab endiselt Eestile parajaks üht, tervet riiki teenindavat ülikoolihaiglat, millel oleks linnak Tartus ja Tallinnas.

Erialade kontekstis nõuab Starkopfi arvates tähelepanu residentuuriga seonduv – programmide ajakohastamine, juhendajate koolitamine ja tagasiside kogumine. Samuti vajaks uuendamist ja ühtlustamist diplomieelne arstiõpe. „Oleme kiiduväärset tööd teinud uute õppemetoodikate juurutamisega, näiteks e-loengute kasutuselevõtmisega. Järgmistel aastatel on vaja ette võtta instituudi ainete väljundite läbivaatamine ja üht-

lustamine ning kliiniliste ainete eksamite korrastamine,“ kommenteeris Starkopf. Üheks fookusteemaks saab kindlasti ka instituudi doktorantide toetamine nende edasijõudmisel. „Taotleme, et doktoriopeet saaks residentuuriga paindlikumalt siduda, määrates doktorantuuri kestuseks mitte neli aastat, vaid 48 kuud.“

Instituudi nõukogu tegi oma otsuse peaaegu ühehäälselt. Starkopfi ametiaeg kliinilise meditsiini instituudi juhina kestab 2019. aasta 1. märtsist 2022. aasta 28. veebruarini.

MEDITSIINITEADUSTE VALDKOND

Mobiilse nahahaiguste diagnoosikabineti graafik

Mobiilne nahahaiguste diagnoosikabinet peatub Eestimaa erinevais keskustes, et kiirendada inimeste õigeaegset jõudmist nahaarsti juurde naha pahaloomuliste kasvajate kahtlusel.

Mobiilne nahakasvajate kabinet on varustatud kaasaegse aparatuuriga nahakasvajate diagnoosimiseks. Kabinetis võtavad vastu nahahaiguste arst Külli Paasik ja õde Maili Maalmann. 2018. aastal avastati nahakabineti vastuvõtul histoloogiliselt kinnistunud melanoomi 6 ja basalioome 12.

Arsti vastuvõtule broneerimine toimub kliinikumi ette-registreerimiskeskuse telefonil 731 9100 või kodulehelt. Tähelepanu, interneti broneeringul tuleb eriala juures täpsustada mobiilne nahakasvajate diagnoosimise kabinet ja asukoht, kuhu minna soovitakse.

Nahaarsti vastuvõtule pöördumiseks ei ole tarvis peaarsti saatekirja, ravikindlus-

Foto: Andres Tennus

Nahakabineti õde Maili Maalmann

tatud isikutel tuleb tasuda tavapärase visiititasu 5 eurot.

MÄRTS	
7. märts	Pärnu Haigla, Ristiku 1, taastusravi ja heaolukeskuse parkla
8. märts	Pärnu Haigla, Ristiku 1, taastusravi ja heaolukeskuse parkla
21. märts	Narva Haigla, Haigla 7, Narva
22. märts	Narva Haigla, Haigla 7, Narva
APRILL	
4. aprill	Rakvere Haigla, Lõuna-põik 1
11. aprill	Ida-Viru Keskhaigla, Ilmajaama 14, Ahtme
12. aprill	Ida-Viru Keskhaigla, Ilmajaama 14, Ahtme
18. aprill	Lõuna-Eesti Haigla, Meegomäe küla
25. aprill	Vändra Pearingstikeskus, Vistra tee 4
MAI	
7. mai	Kuressaare Haigla, Aia 25, Saaremaa
8. mai	Kuressaare Haigla, Aia 25, Saaremaa
9. mai	Kuressaare Haigla, Aia 25, Saaremaa
16. mai	Tapa Haigla, Valgejõe 14
23. mai	Rapla Maakonna Haigla, Alu tee 1b, Rapla
30. mai	Jõgeva Haigla, Piiri 2, Kiirabi sissepääsu juures
JUUNI	
6. juuni	Valga Haigla, Peetri 2, Valga
27. juuni	Lõuna-Eesti Haigla, Meegomäe küla
28. juuni	Türi Tervisekeskus, Viljandi 4, Türi

Kliiniline psühholoog Kaie Jõeveer: „Tähtis on olla olemas“

Hematoloogia-onkoloogia kliinikus töötav kliiniline psühholoog Kaie Jõeveerle omistati EuroPsy tunnistus kliinilise- ja tervisepsühholoogia valdkonnas. Minnes temaga intervjuud tegema, nägi plaan ette sellele uhkele psühholoogide euroopastandardile keskendumist, ent vestlus jõudis hoopis patsientide ja nende heaolu juurde.

EuroPsy (Registreeritud Euroopa Psühholoog) on Euroopa akrediteering. Mis tähendab, et kliinikumis töötab Euroopa psühholoogide registreeritud kantud psühholoog, kes teeb oma tööd rahvusvahelistele standarditele vastavalt. Euroopa kutsestandardi taotlemiseks oli Kaire Jõeveerel lõpetatud magistriõpe spetsialiseerumisega kliinilisele psühholoogiale. Sellele lisandus pikk juhendatud praktika, et taotleda kliinilise psühholoogi kutset, misjärel on alles võimalik pakkuda haigekassa tingimustel vastuvõtuteenust. Kaie ise jääb tagasihoidlikuks: „Mul on muidugi hea meel. EuroPsy tunnistust ei ole võimalik kogu aeg taotleda ning teadmised, et minu tööd on hinnatud Euroopa akrediteeringu väärikselt, teeb rõõmu. Siiski ei tähtsustaks ma seda üle, pigem pean siiski kõige olulisemaks olla hematoloogia-onkoloogia kliiniku patsientide jaoks alati olemas,“ lausub Kaie.

Hematoloogia-onkoloogia kliinikus alustas Kaie psühholoogina töötamist 2015. aastal, kui oli lisaks psühholoogia magistriõppele läbinud õe eriala õppekava. „Meditatsioon oli mulle väga südamelähedane ning olen äärmiselt tänulik, et elu viis mind õeks õppimise ajal ühtlasi tööle keemia- ja kiiritusravi osakonda,“ räägib Kaie. Ta rõhutab, et tunneb sellest kogemusest kasu igapäevaselt, sest on osalenud patsientide keemia- ja kiiritusravi protsessis, näinud, milliseid kõrvaltoimeid patsientidel esineb, aga ka füüsiliselt ja vaimselt raskeid hetki. Samal ajal sai järjest enam selgeks, et hematoloogia-onkoloogia klii-

Foto: Tiina Tasa

Kalie Jõeveer

Vastuvõtuoja broneerimine

e-post: Kaie.Joeveer@kliinikum.ee, tel: 731 9407

niku patsiendid, aga ka töötajad, vajaksid psühholoogi tuge, mis viis kliinilise psühholoogi koha avamiseni 2015. aastal. „Kliiniku töötajad on olnud väga toetavad, sest ametikoht oli uus ning süsteemi tuli hakata alles looma. Teisalt andis see võimaluse töötada välja teenus nii, et sellest oleks maksimaalselt kasu nii patsientidele kui ka töötajatele,“ ütleb Kaie. Nüüdseks on kliinilise psühholoogi töö korraldatud nii, et see hõlmab endas ambulatoorseid vastuvõtte, erakorralisi patsiente, tööd statsionaaris ning tööd kliiniku enda töötajatega.

Ta lisab, et iga uue teenuse käivitamisel on oluline roll teavitustööl. Vähihaiguse puhul on patsiendil mõnikord vaja läbi murda valehäbit nii diagnoosi kui psühholoogilise abi vajamise osas. Seetõttu on Kaie Jõeveer seadnud nii, et patsiendid pääsevad vastuvõtule võimalikult kerge vaevaga. Mured, millega tullaakse, on seotud nii hirmuga enda kui ka teiste pärast. Kaie sõnul on esimene väljakutse tunnustada ja kohaneda vähihaigusega. Seejärel tuntakse ebakindlust, kas üldse ja kuidas sind teavitada teisi inimesi? Kuidas olla valmis lähe-

daste ja tuttavate reaktsiooniks ja kurbuseks? Niisamuti on patsientidel murekohaks toimetulemine välimuse muutmise ja hirm kannatuse ja suremise ees. Emotsionaalsete murede kõrval kerkiavad esile ka füüsilised vaevused. „Pean väga oluliseks rõhutada, et vähk ei ole tänapäeval enam tabuteema, millest on piinlik rääkida. See diagnoos ülemaailmselt aina sagedaneb ning õnneks on ka paranemislootused patsientidel suuremad. Järjest suuremaks väljakutseks patsientide jaoks hakkab kujunema hoopis see, kuidas elada edasi siis, kui haigusest on võitu saadud, aga hingelised ja kehalised armid tuletavad läbielatut teravalt meelde,“ selgitab Kaie. Et patsiendid ei jääks muremõtetele üksi, suunavad hematoloogia-onkoloogia kliinikud arstid ja õed ka ise patsiente Kaie juurde või kutsuvad osakonda patsiendiga rääkima. Patsiendid, kes on tee Kaie juurde leidnud, käivad seal enamasti rohkem kui korra. Psühhoteerapias on turvaline oma tunnete ja mõtete otsa vaadata, analüüsida muret tekitavaid olukordi ning leida ressursse enda aitamiseks ja edasi tegutsemiseks. „Mõni patsient on minu juures käinud juba paar aastat, mõnele jällegi piisab paarist korrast. Vahel aga tullakse tagasi ka koos lähedasega, sest vähihaigus puudutab ju kogu perekonda,“ ütleb Kaie.

Arstide tagasiside põhjal on psühholoogi vastuvõtul käinud patsientide mõtlemine selgem, mis aitab oluliselt kaasa ravitööle – patsient mõistab temaga toimuvat ning arst ei pea kasutama

▶ vastuvõtuga nõustamisele, vaid saab keskenduda ravitööle.

Kui küsida, millist abi meie enda töötajad vajavad, vastab Kaie: „Arstide ja õdede töös on psühholoogiliselt kriitilisi momente iga päev. Olen nende jaoks osakonnas olemas ja sageli saavad sel moel mured jooksvalt läbi arutatud. Igapäevaste otsuste juures on vaja vahel enda mõtteid ja kahtlused kõvasti välja öelda, ka see juba aitab. Kaie on teinud onkoloogia eriala õdelele koolitusi ja supervisioone. Niisamuti loeb ta Tartu ülikoolis arstidele ja residentidele onkoloogiapõhist psühholoogia kursust.

Intervjuu lõpetab positiivse meele ja rahuliku olemisega Kaie tänusõnadega: „Olen väga tänulik minu kliiniku kolleegidele, kes on aidanud psühholoogi vastuvõttu juurutada. Naudin oma tööd, kus saavad kokku minu praktiline töökogemus radio- ja onkoteerapia osakonnast, kliinilise psühholoogi kutse ning õe eriala teadmised. Olen tänulik kõikidele arstidele ja õdedele, kes on mind usaldanud ning enda patsiente minu vastuvõtule suunanud. Olgugi, et psühholoog ei saa ära võtta haigust, olen ma patsientide jaoks olemas ning aitan hea meelega kaasa, et patsient saaks haigena või haigusest paranenuna eluga edasi minna,“ võtab kokku kliiniline psühholoog Kaie Jõeveer.

HELEN KAJU

Patsiendi ohujuhtumite infosüsteem

Patsiendi kahju- ja ohujuhtumid on pälvunud viimase paari aastakümne jooksul järjest kasvavat huvi kogu maailmas.

Tartu Ülikooli Kliinikum kasutusel olev patsiendi ohujuhtumite infosüsteem (POI) on haiglapersonalile mõeldud veebipõhine süsteem, mis võimaldab registreerida ja menetleda haigla osakondades aset leidnud juhtumeid, mis kahjustasid või oleksid võinud kahjustada patsiendi tervist või heaolu.

Kliinikum alustas patsiendi kahju- ja ohujuhtumite registreerimisega 2007. aastal, esialgu ainult õendusabi valdkonnas. POI võeti kasutusse kogu kliinikumis 2013. aastal. POI väljatöötamisel oli eeskujuks HaiPro süsteem, mida kasutab enam kui 200 Soome haiglat.

POI eesmärk on ennetada kahju tekitamist patsiendile haiglaravi ajal ning parandada raviteenuste ohutust õppides tehtud vigadest. Toimiva süsteemi eeldusteks on:

- iga töötaja teadlikkus patsiendi kahju- ja ohujuhtumite võimalikest tagajärgedest ning nende ennetamise võimalustest;
- iga töötaja valmisolek enda või oma kaastöötaja eksimust või ka töökorraldusliku puudust näha ja seda dokumenteerida, et anda kõigile võimalus vigadest õppida;
- patsiendiohutust väärtustava töökultuuri kujundamine ja juhtide tugi süsteemi toimimisele;
- juhtumite edukas menetlemine, mis peaks toimuma töötajaid ja tööõhkkonda kahjustamata;
- juhtumite kohta perioodiliste kokkuvõtete tegemine ja nende põhjal tagasiside andmine osakonna töötajatele.

POI kasutamisel lähtutakse põhimõtetest, mis on vastavuses Euroopa Komisjoni

Foto: Andres Tennus

Tiina Freimann

soovitustega aastast 2014: see peab olema kasutajale lihtne ja võimaldama mitmekülset andmete analüüsi; registreerimine on anonüümne; juhtumite menetlemine peab toimuma lugupidavalt, kedagi kahjustamata; menetlemisel keskendutakse juhtumite põhjustele ning parendus- ja ennetusmeetmetele; süsteemi võimalikest tagajärgedest tuleb hoida lahus kaebuste süsteemist, distsiplinaarmenetlustest ja kohtuvaidlustest.

POI ei piirdu ainult patsientide ohujuhtumitega, vaid lubab registreerida ka personali, töökorralduse ja töökeskkonnaga seotud juhtumeid. Töötajate teadlikkus POI kasutamisest on aastatega kasvanud – kui 2013. aastal registreeriti kliinikumis 403 juhtumit, siis 2018. aastal 908. Kõige rohkem registreeriti POIs vägivallaga seotud juhtumeid, mis leidsid aset valdavalt psühhiaatriakliinikus ja olid seotud enesevigastusliku käitumisega ning personali või kaaspatsientide vastu suunatud vägivallaga. Traumad ja õnnetusjuhtumid oli enamasti seotud patsientide kukkumisega.

Juhtumite menetlemise alguses määratakse selle riskias-

te, kasutades vastavat maatriksit, milles võetakse arvesse juhtumite mõju patsiendi tervisele ja heaolule ning juhtumite kordumise tõenäosus. POI annab andmeid, mis on vajalikud parendusotsuste tegemiseks ning võimaldab kaasata töötajaid juhtumite menetlemise ja otsuste tegemise. Eelmisel aastal olid parendusotsused seotud personali koolitamisega, tegevusjuhendite uuendamise, ravimikäsutuse parendamisega, infektsiooni- ja ohuohu kontrolli tõhustamisega, töökorralduse muutmise ning teiste parendusmeetmetega.

POI arendamisega tegeletakse kliinikumis pidevalt. 2018. aastal lisati juhtumite nimistusse uusi nimetusi, mis võimaldavad paremini registreerida personali, töökorralduse ja töökeskkonnaga seotud juhtumeid. Jätakuvalt tuleb tegeleda juhtumite menetlemise, riskihindamise ja personali tagasiside andmise parendamisega. Alates 2018. aasta augustikuust on kliinikum valmis jagama POI rakendust kõikidele Eesti haiglatele.

TIINA FREIMANN
Ülemõde

Kliinikumis ollakse rahul kõige rohkem töö sisuga

Tartu Ülikooli Kliinikumil 19.–30. novembril 2018. aastal läbi viidud rahuloluküsitluse esialgsetest tulemustest selgub, millega on kliinikumi töötajad enim rahul, aga ka see, millised valdkonnad vajavad parandamist.

Küsitlusele oli võimalik vastata nii veebis (kliinikumi kasutajatunnusega töötajad) kui ka paberil. Veebiküsitlusele vastamisi oli 1834 (87%) ning paberankeetidel vastamisi 268 (13%). Kokku osales rahuloluküsitluses 2102 kliinikumi töötajat ehk 45% töötajatest, mistõttu oli vastamise esinduslikkus rahuldav. Ettepanekute tegemise ja kommenteerimise võimalust kasutasid koguni 751 vastajat. Rahuloluküsitluse tulemusi tutvustati struktuuriüksuste juhtidele jaanuarikuus.

Aktiivsemad vastajad (üle 50% vastanuid) olid androloogiakeskus, nahahaiguste kliinik, naistekliinik, spordimeditsiini ja taastusravi kliinik,

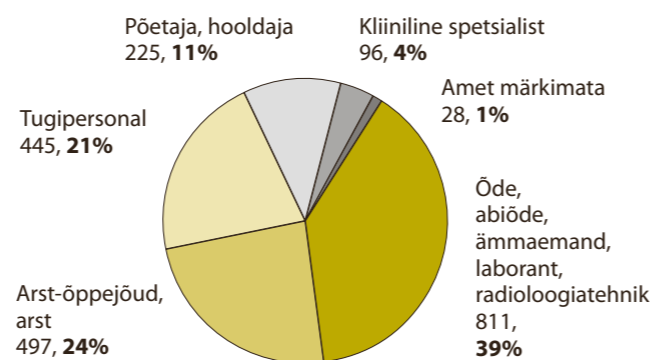
apteek, analüüsi- ja kvaliteediteenistus, finantsteenistus, patoloogiateenistus, veresekus, ühendlabor ja ühendkantsleik.

Küsitluse põhjal selgus, et kõige rohkem ollakse kliinikumis töötades rahul töö sisuga, kliinikumi juhtimisega, informeeritusega kliinikumi eesmärkidest ning töökeskkonnaga.

Seevastu kõige vähem oldi rahul töö tasustamisega ja täiendavate heaolu võimalustega (sünnimused, sportimise võimalused, toetus).

Töökorralduslikust aspektist selgus, et kliinikumi töötajad teavad täpselt oma tööülesandeid ning hindavad ka võimalust tööl oma oskusi ja

Joonis 1. Vastajate jagunemine ameti järgi

teadmisi rakendada. Parandamist vajab aga koostöö – nii struktuuriüksuste-sisene kui ka –vaheline. Vahetult juhilt

oodatakse rohkem tagasiside andmist.

KOMMENTAAR

Kliinikumi juhatus tänab kõiki, kes võtsid küsimustikule vastata. Eriti märkimisväärne on, et kolleegid kasutasid nii paljudel korraldelt lahtise tagasiside ja kommentaaride andmise võimalust. Vaid nii saab töötajate häält arvestada iga-aastaste

tegevuskavade koostamisel. Kindlasti kõiki soove korra-

ga täita ei ole võimalik, kuid arvestades, kui suure osa ajast veedavad inimesed tööpõstil, on oluline, et inimesed tunneksid end kliinikumis hästi. Rahulolutunne on küll individuaalne, kuid selgemad ja konkreetsamad tööülesanded, töötaja moti-

veerituse ja panuse hindamine, toetavad suhted kolleegide vahel ning mugav ja kaas-aegne töökeskkond aitavad luua hea õhkkonna.

PRIIT EELMÄE
Juhatuse esimees

Kliinikum ja EIT Health

5.–7. veebruarini toimus Berliinis EIT Health'i iga-aastane MatchMaking sündmus, kus sel aastal osales rekordiarv osalejaid ning toimus rekordarv kohtumisi – kokku üle 340 osaleja ja 550 erineva kohtumise. Tartu Ülikooli Kliinikumi esindas juhatuse esimees Priit Eelmäe ja keskkonnaosakonna juha-

taja Triin Arujõe.

EIT Health (www.eit-health.eu) on 140 partnerist koosnev EIT (European Institute of Innovation and Technologies) tervise valdkonna konsortsium, mille eesmärgiks on läbi erinevate toetusmeetmete edendada Euroopa kodanike tervist ja muuta Euroopa tervishoiu süsteemid

efektiivsemaks, samuti aidata kaasa meditsiini sektori kasvule Euroopas. Tartu Ülikooli Kliinikum kuulub nende 140 partneri hulka, kel on võimalus taotleda oma turu-lähedaste ideede rakendamiseks finantsvahendeid.

Berliinis toimunud Match-Making ürituse eesmärk oli leida partnereid EIT Health

2020. aasta projektidele, mille erinevate voorude esitamistahvajad on sel varakevadel. Kliinikum on EIT Health partner alates 2018. aasta lõpust.

KLIINIKUMI LEHT

Vestlusringid patsientidele ja lähedastele

Kliinikumi vestlusringid on mõeldud kõikidele, kes soovivad infot ja tuge haigusest taastumisel, haiguste ennetamisel ja/või elukvaliteedi parendamisel.

Vestlusringides kogunevad sarnase teabe- ja enesehooldusvajadusega patsiendid ja/või nende lähedased, mis võimaldab lisaks uuele infole kogemusi jagada ka omavahel.

Vestlusringid toimuvad L. Puusepa 8, E-korpuse patsiendiinfo ruumis nr 108 (lillepoe kõrval).

Vestlusringid on tasuta, kuid vajalik on etteregistreerimine telefonil 731 8178 või e-posti teel patsiendiinfo@kliinikum.ee.

12. märtsil kell 14:00 „Elu koos vähiga“

Vestlusringis jagatakse kogemusi alates diagnoosi saamisest kuni kohanemiseni ja elust koos vähiga. Arutletakse, kuidas paremini toime tulla emotsionaalselt rasketel olukordadel ja erinevate tunnetega (hirm, masendus, süütunne jne).

Vestlusringi viib läbi kliinikumi hingehoidja.

12. märtsil kell 15:00 „Füüsiline aktiivsus vähiravi ajal“

Vestlusringis räägitakse ja aru-

tatakse vähiravi ajal füüsilise aktiivsuse võimalustest ja vajadusest.

Vestlusringi viib läbi kliinikumi hematoloogia-onkoloogia kliiniku füsioterapeut.

14. märtsil kell 14:00 „Neerude tervis“

Rahvusvahelisele neerupäevale pühendatud vestlusringis arutletakse, mida on oluline jälgida erinevate neeruhaiguste puhul ning kuidas vältida neeruhaiguste kiiret progresseerumist.

Vestlusringi viivad läbi nefroloogia osakonna õed.

20. märtsil kell 14:00 „Suuhügieen. Hambaproteeside hooldus“

Ülemaailmse suutervisepäeva raames arutletakse, milline on õige hambapesemise tehnika ja kuidas valida õigeid suuhügieenivahendeid ning räägitakse hambaproteeside hooldusest ja hooldusvahenditest.

Vestlusringi viivad läbi arstresidentid Marija Gromova ja Mirjam Metslang.

9. aprillil kell 14:00 „Arutelu keemiaravist ja ravi kõrvaltoimetest II“

Vestlusringis räägitakse keemiaravi toimest organismile, sellega kaasnevate kõrvaltoimete märkamisest. Ühtlasi pööratakse tähelepanu füüsilise aktiivsuse ja toitumisega seotud probleemidele.

Vestlusringi viivad läbi kliinikumi hematoloogia-onkoloogia kliiniku õed.

9. aprillil kell 15:00 „Kõik, mida peab teadma veenipordist“

Vestlusringis räägitakse, mis on implanteeritud reservuaariga tsentraalveenikateeter ehk veeniport, kuidas seda paigaldada ja milleks seda keemiaravi saavatel patsientidel vaja on. Samuti vesteldakse, mida peab teadma igapäevaelust veenipordiga ja selle kodusest hooldamisest.

Vestlusringi viib läbi kliinikumi hematoloogia-onkoloogia kliiniku õde.

KLIINIKUMI LEHT

TÄNUAVALDUSI

Veebruar 2019, nahahaiguste kliinik

Kohe saabumise päeval alustati uuringutega ja hakati tegelema raviga. Täna, kui lahkun ravilt, saan öelda ainult positiivset. Sain kvaliteetset ravi, asjatundlikku kohtlemist personalilt. Suur tänu kõigile arstidele, õdedele ja teenindavale personalile.

Veebruar 2019, närvikliinik

Soovin avaldada tänu dr Artjom Duganile ja dr Tõnu Rätsepale hooli ja armastusega tehtud töö eest ja suured tänud õde Kristiina Seerole kes kuulab patsiente ja mõistab olla empaatiline. Aitäh!

Veebruar, spordimeditsiini ja taastusravi kliinik,

Täna dr Jana Intšit, treenerit füsioterapeut Kerli Kostini ja kogu teenindavat personali. Suur tänu!

Veebruar 2019, stomatoloogia kliinik

Soovin avaldada tänu oma suurepärasele arstile, dr Okšana Ivaskile, väga hooliva suhtumise eest. Tahaksin tänada ka sekretär Kaia Tohu väga meeldiva ja rahuliku suhtumise eest.

Veebruar 2019, kirurgiakliinik/toitlustusteenistus

Suur, suur tänu väga meeldivale personalile empaatia ja südamega tehtud töö eest! Teie juures oli oma ebameeldiva hädaga julge ja turvaline olla. Ei ole iialgi oma pika haiglas viibimise staaziga saanud nii head toitu. Kiitused kõiki! Elagu ja olgu terve tõeline päikesekiirest dr Margot Peetsalu ja kogu osakonna personal. Aitäh!

Veebruar 2019, sisekliinik

Suur aitäh kõigile teile, kes teie siin teete patsientide elu lillepeoks! Hooliv sõna, rahustav sõna, jagatud elutarkus, rahulikult kuulav kõrv – kõik need asjad, mis maandavad patsiendi ärevuse nende mitte just kõige meeldivamate protseduuride juures. Dr Karin Kull on parim arst, keda tean. Aitäh!

Veebruar 2019, hematoloogia-onkoloogia kliinik

Täna osakonna töötajaid professionaalse töö ja sõbraliiku toetuse eest. Erilised tänud dr Jaak Lehtsaarele ja hool-daja Kristi Tilgale.

Uued raamatud meditsiiniinfo keskuses

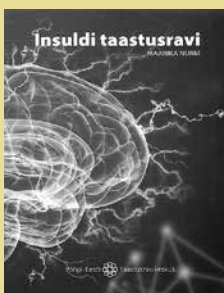
Ken Kalling
"Eesti meditsiini
100 aastat"

Ken Kalling
"Meditsiini ajalugu"

Vello Padrik
"Eesti vähiravi arengu-
teedelt. Kilde onkoloogia
arenguteelt"

Maarika Nurm
"Insuldi taastusravi"

Lugemisnurk ootab põnevaid teoseid

L. Puusepa 8 maja 3. korrusel J-korpuse läbimurde peal, vana ja uue ehitusjärgu ühine miskoos, on sisse seatud raamaturiiul. Lisaks sellele, et kõik patsiendid on oodatud haiglas viibimise aega lugemisega sisustama, on ka kliinikumi töötajad oodatud nii puhkehetkel raamatuid luge-

ma kui ka huvitavate teostega riulit täiendama. Ainuke tingimus on, et raamatud, mis saavad endale riulis uue kodu, on puhtad, korrektsed ning heas korras.

KLIINIKUMI LEHT

Punase Risti juubelinäitus

Eesti Punasel Ristil täitub veebruaris 100 aastat organisatsiooni loomisest. Selleks puhuks on Eesti Punase Risti Selts koostöös Eesti Tervishoiu Muuseumiga koostanud näitusestendi, mis pannakse välja ka Tartu Ülikooli Kliinikumis. Stend leiab endale koha L. Puusepa tänava poole suu fuajees alates 28. veebruarist ning jääb sinna kuni mai keskpaigani.

KLIINIKUMI LEHT

Kes kolleegidest osales 1993. aastal orienteerumise juunioride maailmameistrivõistlustel?

Vastuse palume saata 15. märtsiks e-postiga aadressile Helen.Kaju@kliinikum.ee või tigupostiga aadressile Kliinikumi Leht, L. Puusepa 8, 50406 Tartu. Õigesti vastanute vahel loositakse välja Kliinikumi Lehe aastatellimus. Head nuputamist!

Jaanuarikuu pildimängu fotol oli ERR-i saate „Ringvaade“ võttemeeskond. Loosi tahtel võitis lehetellimuse Kädi Kolga. Palju õnne!

